

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Παρασκευή, 29-01-2010
 Σελίδα: 12,13 (1 από 2)
 Μέγεθος: 1668 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 32230
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Βιβλία από τους πάγκους των

■ **Θωδωρής Παπαθεοδώρου**
Οι κόρες της Λημονιάς
 εκδόσεις Ψυχογιός, σ. 640, 19,90 €
 Ένα αληθινό μυθιστόρημα, με την αφηγηματική ικανότητα να δεσπόζει. Οι κόρες της Λημονιάς είναι ένα μεγάλο κείμενο για τις «κόρες» της ελληνικής γης, με τα χρόνια του Εμφυλίου κυριαρχία στο επίκεντρο. Η όλη προσπάθεια μοιάζει σαν ένα βήμα που ξεθολώνει όπως μπορεί την εικόνα, αντικαθιστώντας στο τοπίο το δάκρυ των τραγικών ηρώων. Η ιστορική γνώση και η ανθρώπινη προσέγγιση είναι δομημένες με μια αφοτιστική και ορμητική δήλωση ενδιαφέροντος. Που είναι πασίδηλη στο γραπτό, όπως και οι αποστάσεις που κρατούνται επιμελώς. Με την πλούσια βιβλιογραφία και τις πολύ εύστοχα δοσμένες σημειώσεις του συγγραφέα στο τέλος, έχουμε έναν πραγματικά ξεχωριστό, συγκινητικό και ιδιαίτερο τρόπο να προσεγγίσουμε τα θέματα. Με τα οποία πρέπει όλο και πιο επιτακτικά και με τρόπο εύστοχο να απολαμβάνουμε τη μνήμη μας.

■ **Βασίλης Παπαθεοδώρου**
Στη διαπαισύνω
 εκδ. Καστανιώτη, σ. 253, 14,63 €
 Ένα νεανικό, κοινωνικό μυθιστόρημα. Θαρραλέα, εντοπίζει κάποιες πολιτικές χροιά, ίσως μέσα από κάποιους συμβολισμούς. Ο Θανάσης είναι έφηβος, επαναλαμβάνει για τρίτη φορά τη Γ Γυμνασίου, ζει με τη μητέρα του, τον πατέρα και τα δύο μικρότερα αδέρφια του. Η βία είναι παντού γύρω, στο σπίτι του εκπορεύεται από τον πατέρα του και στη γειτονιά του αναπαράγεται παντού. Από τις βρισιές και τους τσακωμούς τους μέχρι την κακή τους διάθεση μουσική που ακούνουν. Ακόμα και τις ώρες της κοινής συζήτησης, τις ώρες που «και καλά» κοιμούνται. Το μένο που τους ενοχλεί είναι η δικιά του μουσική, γιατί έχει ξένο στίχο. Η μουσική είναι ο οδηγός σε αυτή την αφήγηση. Την ακούει παντού και πάντα, σε σημείο που αυτή τον καταπνίγει και τον αφομοιώνει, τον παγιώνει.

(Η μουσική μου δίνει ενέργεια, αδρεναλίνη, σμή. Μόλις μου παραδίσει ο φράξ, πιστεύω ότι με σπρώχνει να κάνω... ε, πώς να το πω; Να κάνω πράγματα. Τι πράγματα;) σελ. 11
 Έχει γίνει και ο ίδιος ήδη «ξενιστής» της βίας. Την ασκεί απέναντι στους συμμαθητές τους και στους ξένους. Γίνεται μέλος χουλιγκανικών και εθνοχουλιγκανικών ομάδων. Σπάει, κλέβει, δέρνει και φοβερώνει καθώς περνάει στάδια μύησης. Έτσι εκκωφαντικά αλλά και μελωδικά εξιστορείται η ζωή του Θανάση, και αυτό συμβαίνει στη μητέρα της δικής μας κοινωνίας, κάνοντας το βιβλίο να διαβάζεται με ταχύτερους ρυθμούς. Στον αντίποδα, η μητέρα του, η «κυρα»-Ελευθερία της γειτονιάς, είναι μια χλομή σχεδόν άκμη, μοδίστρα. Και ναι, συμβολικά είναι κάτι παραπάνω από μητέρα. Αυτή δεν αγαπά την «κόρη» μουσική που ακούει ο γιος της, αγαπάμεν της τραγουδιού είναι το Κύκλιο γράφω. Τελικά τα πράγματα θα πάρουν μια δραματική τροπή, καθώς φαίνεται πως με κάποιο τρόπο χρειάζονται θυσίες ζωής για να αλλάξουν τα πράγματα. Και οι θυσίες αλλάζουν από εποχή σε εποχή. Κλείνοντας, μοιάζει να επιτυγχάνεται

μια ισορροπία ή, γιατί όχι, και μια εκεχειρία, μια μετατροπή, καθώς οι κοινωνικές συνθήκες που τα δημιουργήσαν, το περιβάλλον, μάλλον παραμένουν. Ίσως κάποιους να ξενίσει το γεγονός πως η μουσική που ξεσηκώνει ως τα άκρα τον νεαρό αποτελείται από κομμάτια των: The Animals, Rolling Stones, Queen, Depeche Mode, Iggy Pop, Radiohead κ.τ.λ. – απλώς γιατί αναφερόμαστε στο σήμερα –, είναι όμως ο μελωδικός πλοηγός του αφηγήματος. Αυτό το σήμερα που κάνει σχεδόν επιτακτική τη γραφή και την ανάνηψη τέτοιων βιβλίων. Είτε συμφωνούμε είτε όχι με τις εκδόσεις απόψεις.

■ **Αγαίο άνθος**
 (Αεροφωτογραφίες του Γιάννη Γιαννέλου)
 εκδόσεις Μίλητος, σ. 337
 Ένα πλήρες και πολυτελές άλμπουμ που περιλαμβάνει 6 φωτογραφίες το Αιγαίο. Κοιτάμε τον αιγιακό χώρο από ψηλά, αλλά αυτός τελικά μας καθηλώνει. Είναι ο μύθος που δηλώνει αυτόνομη την ύπαρξή του και η ιστορία που χρωματίζει περισσότερο τη φαντασία μας. Μαζί με τα φυσικά χρώματα του τοπίου, που προσφέρουν πολλές οπτικές θέσεις και αναγνώσεις. Με κείμενα της Ίολης Βιγγοπούλου, διανοημένα με στίχους και ποιήματα από γνωστούς μας δημιουργούς, καθώς και τους απαραίτητους χάρτες σε συμπληρωματικό ρόλο για το έργο.

■ **Ancient Greece and the modern manager**
 Dr Panos Koronakis – Rohlf & Maria Batzini
 Kallienidis Publishers, σ. 379
Η Αρχαία Ελλάδα και η νυν τέχνη του διοικείν
 Σε δώδεκα γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων και των modern greek, διαβάζουμε ρητά που έρχονται από την αρχαία Ελλάδα. Έχουμε προσέξει πως πολλά δημοσιεύματα στον ελληνικό και ξένο τύπο αναδεικνύουν τη γλώσσα των αρχαίων μας φιλοσόφων σε κλειδί για μια γόνιμη διοίκηση στον χώρο των επιχειρήσεων. Ένα έξυπνο εγχείρημα για μια διαφορετική προσέγγιση της καθημερινής ζωής. Χωρισμένο σε κατηγορίες όσον αφορά τα γνωμικά μας κάνει μέσα από τη «δίνη» της γρήγορης καθημερινότητάς μας να ανασάνουμε. Βλέποντας τον κόσμο μέσα από το ανθρωποκεντρικό αλλά και πρακτικό πρίσμα των προγόνων μας.

■ **Πηνελόπη Μασούρη**
Κρήτη. Τοπία και άνθρωποι
 Penelope Massouri
Crete. No man is an island
 εκδόσεις Ψυχογιός, σ. 256, 22 €
 Ένα φωτογραφικό άλμπουμ για την Κρήτη. Χωρισμένο σε δύο μέρη (όπως λέει και ο τίτλος) *Τοπία και άνθρωποι*. Το πρώτο μέρος (τα *Τοπία*) αποτελείται από 6 εξαιρετικές ομορφιάς φωτογραφίες από την καθημερινότητα, τη λαογραφία, τα αρχαία και ορθόδοξα μνημεία, το φυσικό και το αστικό περιβάλλον. Νύχτα και μέρα απαντανισμένες με τις κατάλληλες σκίες μάς φέρνουν κοντά σε μια μοναδική Κρήτη. Στην ενότητα *Άνθρωποι* συναντού-

με επάνω τους από όλους τους χώρους, που μαζί με μια εικόνα τους που «στέλνει» ο φακός γράφουν σύντομα σχόλια για το αγαπημένο τους νησί. – Δίγλωσσο, διαβάζεται και στα αγγλικά.

■ **Ελίκα Παυλίδου**
Γεύσεις από Μικρασία
 Περισσότερες από 200 παραδοσιακές συνταγές
 εκδόσεις Μεταίχμιο, σ. 272, 22 €
 Πληροφορούμαστε ότι η συγγραφέας έχει αντιλήσει το υλικό της από τα τετράδια της μητέρας, της γιαγιάς και άλλων γυναικών της οικογένειάς της, όλες περιφίρως μαγειρίσσει από τη Μικρασία. Μας παραθέτει λοιπόν τον μαγειρικό θησαυρό ταξινομημένο σε κατηγορίες και με πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Φέρνει τις συνταγές της Εγγύς Ανατολής πιο κοντά στο τραπέζι αλλά και στην ιστορική μας μνήμη.

■ **Jodi Picoult**
Δεκαεννιά λεπτά
 μτφρ.: Ιωάννα Λεμπέση-Μουζακίτη
 εκδ. Μοντέρνοι Καιροί, σ. 684, 24,90 €
 Η Jodi Picoult έχει σπουδάσει Δημοσιογραφική γραφή στο Πανεπιστήμιο του Πρίστον κι έχει κάνει μεταπτυχιακό στην εκπαίδευση στο Χάρβαρντ. Το 2003 τιμήθηκε με το βραβείο New England Book Award για το σύνολο του έργου της. Στο οπισθοφύλλο διαβάζουμε: Στο *Δέκα εννιά λεπτά* πύθουν πυροβολισμούς. Πανικόβλητοι μαθητές τρέχουν έξω από το σχολείο, ποδοπατώντας όποιον βρίσκουν μπροστά τους. Το πάτωμα είναι γεμάτο τετράδια, κασετίνες και δέσεις τούστες. (...) Ένα αδύνατο αγόρι κίθεται κουλκωρισμένο πίσω από τα ντουλάπια των αποδυτηρίων. (...) Ξαφνικά, τραβάει το πιστόλι που κρατούσε κρυμμένο και το στρέφει στο κεφάλι του. Γραμμένο από την καταξιωμένη συγγραφέα, γεμάτο πικρά συναισθήματα και λάθη, γραμμένο γι' αυτά που δεν θα θέλαμε να έχουμε γραφτεί.

■ **Γιάννης Ψωμιάδης**
Εν ΤΑΧΙ
 εκδόσεις Μέδουσα, σ. 228, 15,55 €
 Ιστορίες καθημερινής τρέλας, αλλά και ανθρώπινων σχέσεων και συναστροφών, με όχημα ένα μπλε ΤΑΧΙ στη Θεσσαλονίκη. Με τη συνθηματική γλώσσα της δουλειάς, οι επιβάτες πιλότος στην αφήγηση, οι επιβάτες ζωντανεύουν τις ιστορίες που τους αφήνουν. Οι καταστάσεις είναι οπιδυλωτές και δεν λείπουν οι επαφές με τους συναδέλφους αλλά και με τους κάθε λογής οδηγούς των ελληνικών δρόμων. Το γέλιο με το κλάμα εναλλάσσονται ανά τις στροφές, μαζί με τις αμήχανες μικροπεριπέτειες. Πραγματικά απολαυστικό, ειδικά για όσους αγαπούν να μετακινούνται με αυτό το ιδιαίτερο (ψυχαναλυτικό ορισμένες φορές) μέσο. Καλό θα ήταν για όσους διατηρούν μια συγκεκριμένη εικόνα για τους οδηγούς ΤΑΧΙ, να ενημερώσουμε πως εδώ τα πιστεύω τους μπορεί να κλονιστούν.

■ **Μάρω Βαμβαδουκάκη**
Το χρονικό μιας μοιχείας
 εκδόσεις Ψυχογιός, σ. 488, 17,70 €
 Ένα έργο που αποτελείται από τρεις νουβέλες της συγγραφέως. Τα κύρια πρόσωπα εδώ είναι γυναίκες και η γραφή μπορεί να χαρακτηριστεί ποιη-

τική. Αυτό είναι θετικό, αν υπολογίσουμε το γεγονός πως τελικά το κείμενο δεν γίνεται αφαιρετικό, αντιθέτως, η κάθε ιστορία μοιάζει εξελικτικά να πυκνώνει τις τάξεις της. Η δόμηση και η αποδόμηση των χαρακτήρων εντυπωσιακές, μοιάζει να ανεβαίνουν σαν σε «φτερά» μια άψογα συγκροτημένη κλίμακα. Ακόμα και όταν η εξιστόρηση γίνεται σε τρίτο πρόσωπο, κάτι μας υποδεικνύει να κοιτάμε συνεχώς εντός των ηρώων. Η βασανιστική ή ψυχολογική αυτοτιμωρία έρχεται μέσω των διαλεκτικών αντιπαράθεσών της σκέψης. Βασικό ρόλο έχει η πλαστικότητα της γραφής, που είναι ανθρώπινη στις σπάνιες «πραγματικές» κινήσεις που επικρατούν από τις ρωμές των εσωτερικών μονολόγων. Πιστεύω πως αυτό επιτυγχάνεται από το γεγονός πως ακόμα και οι ίδιες οι λέξεις μοιάζουν να κλείνονται στον εαυτό τους. Συνολικά θα λέγαμε πως το έργο στήνεται σε ένα σκληρό οσκακιές, με τα ασπρόμαυρα χρώματα να καλύπτουν τα υπόλοιπα, που όμως υπάρχουν. Και ο αναγνώστης, μοιάζοντας να συμμετέχει, καλείται στο παιχνίδι της ανακάλυψής τους.

■ **Πίχων Σαπούτο, Φελίξ Σάρτε, Αρνο Ουτ, Στέφαν Μουρλάν, Ζαν Ιβ Ποτέλ**
Εικονογραφημένη εγκυκλοπαίδεια για την Ευρώπη – 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 27 ιστορίες για παιδιά και για νέους
 μτφρ.: Εφη Μαρκοζάνε – επιμέλεια: Γιάννης Ρεγκούκος
 εκδόσεις Μεταίχμιο, σ. 284, 29 €
 Τρίαντα χρόνια συμμετοχής μας στην ευρωπαϊκή κοινότητα. Συμπληρώθηκαν. Οι νέες κυρίες γενιές έχουν αρχίσει να αντιλαμβάνονται την Ευρώπη ως πατρίδα τους ή έστω ότι η πατρίδα τους ανήκει σ' ένα ευρύτερο ενιαίο σύνολο. Όπως γράφει το δελτίο Τύπου των εκδόσεων: Πόσα πραγματικά γνωρίζουμε για τους γείτονες μας, για την ιστορία τους, για τον τρόπο που σκέφτονται, αλλά και για τον πολι-

τισμό τους; Πόσα χωρίζουν και πόσα ενώνουν τους Ευρωπαίους; Με ρεαλιστικές φωτογραφίες και ρομαντικές ζωγραφίες, με χάρτες πίνακες και πολλά άλλα πλούσια στοιχεία. Είναι ένας χρήσιμος και μοντέρνος οδηγός για τα παιδιά και νέους που αγαπούν να γνωρίζουν.

■ **Ελένη Τορόση**
Ένα ψάρι στο κακό
Η Βασιλική και η νεράιδα του νερού
 εκδόσεις Πατάκη, σ. 22, 3,50 €
 Ένα ψάρι στο κακό κι ένα υπέροχο και κρυφό μουσικό. Που διαρκεί όσο ένα πρωινό. Μετά, εξαφανίζεται ή και χάνεται ως διά μαγείας, όπως και οι άστοχες προσπάθειές σου να οφθαλμιάς. Φοουου... Είναι μια ανάμνηση και ένα αίσθημα χαράς. Γιατί τώρα πια έμαθες.

■ **Γιώτα Φώτου**
Η Βασιλική και η νεράιδα του νερού
 εκδόσεις Ψυχογιός, σ. 51, 7 €
 Σε αυτό το παραμύθι τα ζώα, τα έντομα, τα δέντρα, τα φυτά αλλά και οι σταγονίτσες του νερού μιλούν με τη δική τους φωνή. Το ερώτημα είναι: Πιστεύεις στις νεράιδες; Η μήπως όλα είναι ένα παιχνίδι που το φως παίζει είναι ένα χρονοκίνητο σκίτζ των φύλλων; Τι θα έκανες αν η νεράιδα του νερού σου έλεγε ένα γράμμα και δεν μπορούσες πια ούτε να το προφέρεις αλλά ούτε και να το ακούσεις; Πόσο μακριά θα έφτανες για να το βρεις και να το ξανακάνεις δικό σου;

■ **Δημήτρης Κάσσαρης**
Περιπέτεια στον πλανήτη Μελιτζάν
 εκδόσεις Κέδρος, σ. 112, 8 €
 Ο κίνδυνος από το Διάστημα έρχεται από τον πλανήτη Μελιτζάν. Έναν πλανήτη που δημιουργήθηκε από την υπερβολική διάσχυση μιας υπερβολικά ραντισμένης με φωτοφάρμακα μελιτζάνας. Στον αυτονομήθηκε κι έφυγε από τη Γη για να διεκδικήσει τη δική της μοίρα. Τότε κανείς δεν είχε δώσει προσοχή στο γεγονός. Τώρα όμως η οικογένεια Εξαι-

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Παρασκευή, 29-01-2010
 Σελίδα: 12,13 (2 από 2)
 Μέγεθος: 1668 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 32230
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Έργο του Σάββα Γεωργιάδη. Αίθουσα Τέχνης Αθηνών

ρετου έρχεται αντιμετώπιση με την απαγωγή της μικρής τους κόρης Φούρλας από τους μελιτζανόφρους και στην περιπέτεια τους αυτή θα παραιοσφύρει και ολοκλήρωση η ανθρωπότητα. Γνωρίζουμε, ανάμεσα σε πολλά άλλα και ενδιαφέροντα, την παραιοσφύρα και μακρινή πόλη της Αλεωυρίας και τους παράξενους αλευρωμένους κατοίκους της, τη ζωή στον πλανήτη Μελιτζάν, την πορεία και την κατάληξη του. Πάνω απ' όλα όμως παρακολουθούμε το μακρινό, συγκινητικό και τρυφερό ταξίδι στα άστρα προς έναν, μάλλον αβύλδο, πλανήτη. Μέσα από την αθώα ματιά ενός μικρού κοριτσιού, πίσω στη Γη - σπιτί.

■ **Κώστας Μάγος**
Ο Τραμ
 εκδόσεις Πατάκη, σ. 26, 4,40 €
 Μέσα από τα μάτια του μικρού σκύλου Τραμ (που την πρώτη φορά που έβλεπε το τραμ το πέρασε για μια τεράστια κάμπια), συναντάμε τα δρομολόγια μιας ομάδας ανθρώπων. Με απλά βήματα, καθώς γίνονται παρέα χάρη στη χρήση του τραμ και της αγάπης τους στον Τραμ.

A.N.X.

■ **Νταμιάν Ταμπαρόφοκι**
Ιατρική αυτοβιογραφία
 μτφρ.: Νάντια Γιαννούλια
 εκδόσεις Πάπυρος, σ. 160, 12 €
 Η εξέλιξη του ανθρώπου ποτέ δεν ήταν σε σταθερή πορεία. Μοιάζει με το αντικείμενο που αιωρείται και δυσκολεύεται να βρει τον τόπο προσεγώησης. Τα αιώνια διλήμματα. Τα ατέρμονα, βασανιστικά ερωτήματα που ποτέ δεν έχουν απάντηση, αλλά πάνε τη σκέψη ένα βήμα πιο μπροστά. Όταν αναρωτιόμαστε «Υπάρχει Θεός;» γνωρίζουμε ότι αυτό θα ταξιδέψει για πάντα, αφού δεν υπάρχει εύκολη μια λύση. Το πνεύμα όμως δουλεύει, ενεργοποιείται και δεν «κουράζεται». Ο Νταμιάν Ταμπαρόφοκι σχεδίζει ακριβώς στη... φυσική κατάσταση του

άνωτερου. Η Ιατρική αυτοβιογραφία μόλις διαβαστεί σε οδηγεί να αναρωτηθείς: Τι υπερήχους; Το σώμα ή το μυαλό; Αν βιαστείς να απαντήσεις θα κάνεις λάθος. Πρέπει να επεξεργαστείς όλα όσα σου δίνει στις σελίδες της νοβέλλας του και η απόκριση να έλθει μετά. Το μυθιστόρημα, αν μη τι άλλο, καταφέρει να αναπτύξει και να κρατήσει την ιδιαιτερότητά του. Αυτό που διαβάζουμε είναι μια λογοτεχνική-επιστημονική μελέτη για τον άνθρωπο. Όπως μας πληροφορεί το δελτίο τύπου: Η νοβέλα γραφτηκε στο Μπουένος Αϊρες μετά την παταγώδη αποτυχία των σχεδίων του Νομισματικού Ταμείου που οδήγησαν την Αργεντινή στην κατάρρευση. Το σκηνικό προσφέρεται για να ξεδιπλώσει ο συγγραφέας τις παρατηρήσεις του, τους προβληματισμούς του. Στο επίκεντρο είναι ο εργαζόμενος και ο άνεργος, που συγκεντρώνονται στο ίδιο πρόσωπο: τον Ντάμι, που βασανίζεται και τραυματίζεται στη δράση (δουλειά) και την αδράνεια (ανεργία). Από τα ψηλά στα χαμηλά. Από το καλό στο κακό. Η χρήση της επιστήμης (ιατρική, κοινωνιολογία κ.ά.) γίνεται «εργαλείο» στη μυθοπλασία και το έργο αποκτά κάτι ξεχωριστό. Κάθε φορά που ο ήρωας νιώθει δυνατός (πνευματικά), έρχεται το σώμα να του υπενθυμίσει πόσο αδύναμος και αδύναμο είμαστε. Κάθε ασθένεια είναι η άρνηση του σώματος να συνεννοηθεί. Ξαν να τιμωρεί τον Ντάμι για την εκνευριστική προσήλωσή του στο μυαλό. Ο χαρακτήρας που έχει φτιάξει ο Ταμπαρόφοκι δεν είναι άγνωστος σήμερα. Έχει κάτι απ' όλους τους ανθρώπους, μην ξεχνάμε ότι ζούμε σε συνθήκες παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Όλοι σκέφτονται στη μοναξιά τους πώς θα αποφύγουν την ανεργία, πώς θα αντιμετωπίσουν την αρρώστια. Ο τρόπος του Ντάμι είναι μοναδικός, μια και μέσα από φιλοσοφικές αναζητήσεις φτάνει την κοινοτοπία. Η χρήση των παρεμβολών μερικές φορές μοιάζει να κουράζει και να «κό-

βει» την αφήγηση, η οποία τελικά δεν χάνει την αξία της επειδή διατηρούνται η αλληλουχία και η κορύφωση με την ανατροπή στο τέλος. Ο αργεντινός λογοτέχνης είναι περιγραφικός, επεξηγηματικός και αξιοποιεί το χιούμορ στον λόγο. Στο τέλος έρχεται η απάντηση: Το σώμα νικά το μυαλό, όταν αυτό δεν το σέβεται. Όταν το μυαλό «μικραίνει» και εξυπηρετεί κάθε ματαιόδοξη φιλοδοξία.

■ **Κουέντιν Ταραντίνο**
Ingliourious Basterds
 μτφρ.: Σύνθια Μίκελσον
 Σειρά: Cult Stories
 εκδόσεις Τόπος, σ. 232, 14,40 €
 Ο Κουέντιν Ταραντίνο είναι μεγάλος μπαστάρδος. Μεγαλειώδης και μεγαλομανής. Ένα παιδί γεμάτο τρέλα. Όλα αυτά όμως δεν τον εμποδίζουν να κάνει πράξη αυτό που σκέφτεται. Για τον ίδιο η πρόκληση είναι επιλογή και δεν διαδέχεται στιγμή. Η κινηματογραφική του πορεία, άλλωστε, έτσι έχει χαραχτεί. Ζει για να προκαλεί και μετά για να εντυπωσιάζει. Γι' αυτόν πάνω απ' όλα είναι η διασκέδαση και όσο πιο πολύ ενοχλεί τόσο περισσότερο κερδίζει την προσοχή. Το βιβλίο *Ingliourious Basterds* αποτελεί το οεανόριο της τελευταίας του ταινίας. Στα ελληνικά έχει τον τίτλο *Αδελφοί Μπάσπαρδη*. Όπως διαπιστώνει ο αναγνώστης, υπάρχει ανορθογραφία. Καθόλου τυχαία, αφού ο Ταραντίνο επιδιώκει το ανορθόδοξο, το λάθος. Εδώ βρίσκεται ο χαρακτήρας του δημιουργού και αποτυπώνεται στις σελίδες, όχι μόνο στο σελιδόλινο. Τα πάντα άνω-κάτω. Κομμένα και ραμμένα στα μέτρα του ενθουσιώδους κινηματογραφιστή. Η ιστορία γίνεται παιχνιδάκι στα χέρια του και ο' αυτό του κοινού. Το μέγισμο που φτάνει είναι εκρηκτικό και όπως το θέλει. Η ιδιαιτερότητά του σκηνοθέτη/σεναριογράφου δίνει τον τόνο. Αμερικανοεβραίοι σκοτώνουν γερμανούς στρατιώτες, το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου γράφεται σε μια αίθουσα κινηματογράφου, συναντήσεις σε μέρη που επινοούνται κ.ά. Οι *Μπάσπαρδοί* είναι η τροπή, η τιμωρία που θα ήθελε ο Ταραντίνο για τους ναζί. Οι λέξεις στο χαρτί δεν έχουν την ίδια δύναμη με τις εικόνες, όμως το... χάρτινο *Ingliourious Basterds* δεν απογοητεύει. Η ειδοποιός διαφορά είναι αυτή που αναφέρει ο Ντέιβιντ Α. Ρόμπινς στον πρόλογο: «... η εσωτερική φωνή σου είναι εκείνη που ουσιαστικά λέει τις απόψεις και το δικό σου μυαλό είναι εκείνο που κινηματογραφεί τις σκηνές». Καθένας που κρατά το βιβλίο, μπαίνει (έτσι και για λίγο) στην καρέκλα του σκηνοθέτη. Μοιράζεται τη σκέψη και τη φαντασία του αυθεντικού. Με λίγη προσοχή εντοπίζει το ανακείμενο των ιστορικών γεγονότων. Τη βία μέσα στη βία του πολέμου. Τις αναμενόμενες ανατροπές και την τελευταία παράσταση που στήνεται για την ηγεία του Γ' Ράιχ. Οι *Αδελφοί Μπάσπαρδη* είναι μια τρελή πολεμική ιστορία, από έναν ένδοξο μπαστάρδο.

■ **Ροβήρος Μανθούλης**
H Remington του Ορρέα
 εκδόσεις Πύλη, σ. 227, 12 €
 Το αστυνομικό μυθιστόρημα είναι λογοτεχνικός είδος που μπορεί να αναδειχθεί πιο εύκολα την ένα του επιδόσου συγγραφέα. Έχει όλα τα στοιχεία για να τον κάνει να ξεχωρίζει, αφού συνήθως

το κοινό είναι δεκτικό ο' αυτό. Όλοι έχουν ακούσει για τον *Σέρλοκ Χολμς* και τον *Ηρακλή Πουαρό*. Δεν εγείρονται μεγάλες απαιτήσεις από τον αναγνώστη, αρκεί να είναι προσεκτικός στην πλοκή. Ο Ροβήρος Μανθούλης όμως δεν είναι (μόνο) δημιουργός τέτοιων έργων. Είναι αξιόλογος σκηνοθέτης και στο βιβλίο *H Remington του Ορρέα* καταφέρει να δώσει κάτι παραπάνω. Αυτό είναι η ψυχανάλυση. Στη συγγραφική του συνταγή δεν πετά τα παραδοσιακά υλικά του είδους. Το μυστήριο είναι εκεί. Το έγκλημα, επίσης. Η αστυνομική έρευνα, το ίδιο. Η παρουσία του επιθεωρητή **Μαρτινές**, έντονη. Η εστίαση σε αντιεμφανή και γεγονότα δεν λείπει. Μαζί με όλα αυτά όμως υπάρχουν και οι διαδρομές του μυαλού. Εκεί βρίσκονται όλα. Η παραβατικότητα, η εφευρετικότητα, ο έρωτας, το υποσυνείδητο. Η ιδιότητα του κινηματογραφιστή μάς βάζει την υποψία πως εμμέσως στο έργο μπαίνει και ο μέγας Αλφρεντ Χίτσκοκ. Το *Vertigo* μοιάζει αρκετά με το αστυνομικό μυθιστόρημα του Μανθούλη. Ίσως στο πανί η εξερεύνηση στη λειτουργία της... «**δευτέρης συνείδησης**» είναι πιο δύσκολη, όμως και στο χαρτί δεν τη βλέπουμε συχνά. Η ανάλυση της ψυχής «δένει» αρμονικά με τα παραστρατήματα της. Ο Ορρέας είναι συγγραφέας αστυνομικών περιπετειών. Κάποια στιγμή όμως γίνεται κομμάτι μιας αληθινής ιστορίας. Της δικής του. Μπλέκεται με τρεις αδελφές και η πρηνή του έρωτα τον καθιστά ύποπτο για το φόνο της Μόρας (μία έξη αυτών). Όσο τον πιέζει ο επιθεωρητής τόσο προσπαθεί να αναλύσει τον τρόπο λειτουργίας των άλλων δύο. Της Τρόπ και της **Αίλας**. Δύσκολη η γυναικεία ψυχοσύνθεση, γι' αυτό και η «**ημιερωμένη ψυχανάλυση**» Σαλώμη τον βοηθά να την αποκωδικοποιήσει. Στις σελίδες του βιβλίου «βλέπουμε» την Αγκάθα Κρίστι, τον Σίγκμουντ Φρόιντ, τον θείο Σέρλοκ. Η τέχνη (ειδικά η γλυπτική με τη ζωγραφική) βρίσκεται μεγάλο χώρο, όπως και το σφάλμα για την εξουσία και την ξενοφοβία. Παράλληλα, εντοπίζονται μικρές ομοιές χιούμορ. Ο διάλογος, οι σύντομες προτάσεις, η περιγραφή και ο ορθολογικός τρόπος εξήγησης του φόνο πορεύονται με την... αυτόνομη **Remington**, που λειτουργεί κι αυτή σαν ψυχαναλύτης του άλλου Εγώ και της ερμηνείας του πανηθροισμού.

■ **Κλάιβ Μπάρκερ**
Το ημερολόγιο ενός δαίμονα
 μτφρ.: Μαρία Εξάρχου
 εκδόσεις Οξύ, σ. 217, 18,50 €
 Η υπερβολή στη λογοτεχνία είναι μεγάλος κίνδυνος. Ο συγγραφέας που δεν την αποφεύγει, γίνεται γραφικός, βαρετός, πληκτικός. Στη λογοτεχνία τρόμου η φαντασία είναι ο θεμέλιος λίθος. Όσο πιο νοσηρή τόσο το καλύτερο. Η κοινή λογοτεχνική παγίδα φυσικά δεν λείπει. Κι εδώ η γραμμή που χωρίζει το καλό από το κακό είναι λεπτή, σχεδόν αόρατη. Ο Κλάιβ Μπάρκερ αφήνει (όχι ανεξέλεγκτη) τη νοσηρότητα της σκέψης να τον «ποτίσει» το βιβλίο και να πετύχει αυτό που κάθε δημιουργός θέλει. Να αιχμαλωτίσει τον αναγνώστη. Εδώ δεν έχουμε να κάνουμε μόνο με αιχμαλωσία. Το *ημερολόγιο ενός δαίμονα* κυριεύει τον σελιδογράφο. Ο βρετα-

νός μυθιστοριογράφος χρησιμοποιεί κάτι απλό για να καθηλώσει. Προσάγει από την πρώτη σελίδα να καί το βιβλίο! Αμέσως ενεργοποιεί τα ανακλαστικά της άρνησης και της περιέργειας. Κάθε άνθρωπος αντιδρά ο' αυτό που ΠΡΕΠΕΙ να κάνει. Μ' αυτό τον τρόπο ο Μπάρκερ εξασφαλίζει την εμπιστοσύνη του αναγνώστη. Είναι σίγουρος ότι δεν θα το αφήσει από τα χέρια του. Μετά, έρχεται η τρομερή, μακάβρια ιστορία. Η τρέλα σε όλο της το μεγαλείο. Ο τρόμος σε κάθε σελίδα. Η μυθοπλασία «βουτάει» στο έρεβος, χωρίς να χάνεται. Ο συγγραφέας είναι έμπειρος και ξέρει πώς να κάνει το σκοτάδι να ενδιαφέρει. Γνωρίζει τα όρια του τρόμου. Ο δαίμονας λέει μια σημαντική ιστορία και ο λόγος είναι ευθύς, άμεσος. Ένας μονόλογος που ετοιμάζεται με τα παραστρήματα. Ο αντίλογος που φτάνει ο Τζέκαμπος Μπουτς, είναι το απαραίτητο διδύκιο στη φρίκη που προσφέρει. Ορισμένες σκέψεις είναι αποπροσωπικές, ωστόσο τι άλλο να περιμένεις από έναν δαίμονα που βρίσκεται ανάμεσα στον πόλεμο Κόλασης-Παραδείσου. Τα ιερά και ανέρα μάχονται για τον έλεγχο της σπουδαίας ανακάλυψης του Γουτεμβέργιου. Τον τυπωγραφικό μυστικό πιστεύουν. Η αλληγορία που δημιουργείται, μοναδική. Κανείς δεν είναι άγιος. Κανείς δεν είναι αθώος. Όλοι κολασμένοι, άπληστοι. Ο λόγος είναι η καλύτερη φυλακή. Οι πραγματικοί άγγελοι (αν υπάρχουν) είναι αδύναμοι. Για τον Μπάρκερ η πραγματικότητα είναι πιο σκληρή, πιο τρομακτική, πιο νοσηρή, δίχως ίχνος υπερβολής.

A.P.S.

■ **Travis Holland**
Ο αρχαιοφύλακας του Ιωσήφ Στάλιν
 μτφρ.: Αργυρώ Μαντόλου
 εκδόσεις Μοντέρνοι Καιροί, σ. 268, 18,90 €
 Είναι αυτό που συμβαίνει όταν μπαίνεις ο' έναν ξένο χώρο και αντί να προσπαθήσεις να βρεις θέσεις για τους αγαώνες, ξεχνάς ότι μπήκες στο ξένο και παραιοσφύρα στην άνεση. Το νέο είναι αρκετό για να καταβύσει τους διακόπτες. Είναι αυτό που συμβαίνει όταν σε υποδέχονται ουσιαστικά ενδιαφέροντα πράγματα. Είναι αυτό που συμβαίνει μ' ένα καλό βιβλίο. Είναι αυτό που συμβαίνει με τον *Αρχαιοφύλακα του Ιωσήφ Στάλιν*. Τι κι αν το 'χουμε ξαναδεί, όπως μας θυμίζει η μεταφράστρια Αργυρώ Μαντόλου, το *Φαρενάτι 451* του Ρέι Μπράντμπερι, τι κι αν το 'χουμε ξαναδεί, λέμε εμείς, στις κινηματογραφικές *Ζωές των άλλων*; Τα θέματα είναι πάντα ίδια. Αλλάζει το δευτερολέπτο εισόδημα. Το ιστορικό μυθιστόρημα του Travis Holland. Η σταλινική Ρωσία. Ο κολοκορντινόμενος αξιωματικός και ο θλιμμένος, εκκολλημένος αγωνιστής. Η ισοπεδωτική χειρωνακία του συστήματος και η αναγκαία μεταβίβαση μιας αυτρωτικής αγνότητας της σκέψης. Η οργή για τα πράγματα που δεν μπορούν να κατανοηθούν η γνώση και η ευαισθησία μας. Πού είναι αυτή η στιγμή που σταματά ο φόβος και ξεκινούν να ονομάζονται ταυτόχρονα το πεπρωμένο και η συνέπεια.

A.A.A.